

MESSI

LUCA CAIOLI

Příběh kluka, který se stal legendou

Od autora celosvětového bestselleru **RONALDO** Posedlost dokonalostí

MESSI

Příběh kluka,
který se stal legendou

Luca Caioli
Lionel Andrés
MESSI
Příběh kluka, který se stal legendou

Překlad rozšířeného a aktualizovaného vydání 2015
Copyright © LUCA CAIOLI 2015
Copyright © TIMY PARTNERS, spol. s r.o.

Anglický originál byl publikován pod názvem
Messi 2015: More Than a Superstar
LUCA CAIOLI

Překlad Martina Kučerová
Jazykový redaktor Ondřej Kučera
Sazba a grafika LAYOUT, s. r. o., Bratislava
Použité fotografie s laskavým svolením rodiny Messiových, Getty Imagies, Isifa

Vydalo vydavatelství TIMY PARTNERS spol. s r.o.
Pražská 5
811 04 Bratislava

Doplněné vydání 2015

ISBN 978-80-89311-72-9

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována, uchovávána v informačním systému nebo rozšiřována elektronicky, mechanicky, fotokopiemi nebo jiným způsobem bez předešlého písemného souhlasu majitele práv.

MESSI

Příběh kluka,
který se stal legendou

Luca Caioli

Obsah

1	Rosario <i>Současnost</i>	1
2	Garibaldiho nemocnice <i>24. červen 1987</i>	7
3	Nejmenší ze všech <i>Jednoho letního odpoledne roku 1992</i>	13
4	Takový jako vždycky <i>Rozhovor se Cintíí Arellanovou</i>	19
5	Červený a černý <i>21. březen 1994</i>	22
6	Byl jako Gardel <i>Rozhovor s Adriánem Coriou</i>	29
7	Velikost: small <i>31. leden 1997</i>	32
8	Přes velkou louži <i>17. září 2000</i>	37
9	Provizorní licence <i>6. březen 2001</i>	44

10	Puyolova maska	49
	<i>Rozhovor s Álexem Garcíou</i>	
11	Debut	53
	<i>16. listopad 2003</i>	
12	Videopáska	59
	<i>29. červen 2004</i>	
13	Fotbal je jeho hračka	67
	<i>Rozhovor s Franciskem „Pancho“ Ferrarem</i>	
14	Přítel	70
	<i>Rozhovor s Pablem Zabaletou</i>	
15	Telenovela	72
	<i>3. říjen 2005</i>	
16	Závan čerstvého vzduchu	80
	<i>Rozhovor s Fernandem Solanasem,</i> <i>Adidas Iberia</i>	
17	Kluk zápasu	84
	<i>22. únor 2006</i>	
18	Ani jedinou minutu	90
	<i>30. červen 2006</i>	
19	Pozitivní diskriminace	102
	<i>Rozhovor s Jorgem Valdanem</i>	
20	Đábel	105
	<i>10. březen 2007</i>	
21	Leo a Diego	111
	<i>18. duben 2007</i>	

22	Je před ním dlouhá kariéra <i>Rozhovor s Frankem Rijkaardem</i>	125
23	Musíš to dokázat <i>Rozhovor s Carlosem Salvadorem Bilardem</i>	129
24	Zklamání <i>15. červenec 2007</i>	132
25	Elektrizující kluk <i>Rozhovor s Alfiem „El Coco“ Basilem</i>	138
26	Bronz a stříbro <i>17. prosince 2007</i>	141
27	Fyzické myšlení <i>Rozhovor s Robertem Perfumem, El Marsical</i>	147
28	Dlouhá cesta ke zlatu <i>22. květen 2008</i>	150
29	Šťěstí <i>27. květen 2009</i>	166
30	Trojnásobné štěstí <i>1., 19. a 21. prosinec 2009</i>	182
31	Přívál slz <i>3. června 2010</i>	194
32	Překvapení <i>10. ledna 2011</i>	205
33	Zkrátka nejlepší <i>28. května 2011</i>	214

34	Zmařený sen <i>16. července 2011</i>	226
35	Pohárové eso <i>14., 17., 26. srpna 2011</i>	233
36	Hattrick <i>9. ledna 2012</i>	236
37	Rekordy <i>7. ledna 2013</i>	240
38	Závislost na Messim <i>19. května 2013</i>	254
39	Barcelona <i>Rozhovor s Leem Messim</i>	265
40	Turbulentní sezona <i>17. května 2014</i>	274
41	Pomsta historie <i>13. července 2014</i>	283
42	Ze San Sebastianu do Berlína <i>6. června 2015</i>	291
	Osobní dotazník	302
	Zdroje	306
	Poděkování	308

Kapitola 1

Rosario

Současnost

„Koupím kus zadního. Takové hovězí jsem viděla i v Barceloně, ale nevím, jak mu tam říkají. Každý kousek trochu nasolím, namočím jej ve vejci a obalím ve strouhance. Vysmažím je hezky do zlatova a vlo- žím do trouby. Poté najemno nakrájím cibuli a opražím ji. Když je za- barvená do bíla, přidám posekaná rajčata, trochu vody, sůl, oregano a špetku cukru. Nechám to vařit asi dvacet minut. Když je sos hotový, pořádně jím poliju kus hovězího. Vezmu z lednice kousek smetano- vého sýra, případně tvrdý sýr, nakrájím jej na tenké plátky a položím na maso. Pak to dám do trouby, dokud sýr neroztaje. Poté je zapotřebí už pouze osmahnout rajčata jako přílohu a neapolský řízek (*milanesa á la napolitana*) je hotov.“

Celia Messiová popisuje s vášní zkušené kuchařky oblíbené jídlo svého syna Lionela.

„Když jsem v Barceloně, musím mu ho připravit dva- nebo i třikrát týdně. Sní minimálně tři středně velké kusy. Hladím jej po vlasech a říkám mu: ‚Díky mému neapolskému řízku a našemu tradičnímu ar- gentinskému čaji *mate* dáváš tolik gólů.‘ Je to pravda: když dal tři góly Realu Madrid, snědl své oblíbené jídlo a večer vypil ten čaj.“ Lionel má jednoduché chutě: řízek, ale ne se šunkou nebo z koňského masa, kuře s omáčkou z pepře, cibule, rajčat a oregana. Nemusí to být žádná vybraná jídla, jaké připravuje jeho bratr Rodrigo, který, jak je obecně známo, je kuchařem a jeho snem je dříve nebo později si otevřít re- stauraci. Pro Rodriga je samozřejmostí experimentovat s novými re- cepty, ačkoliv to na jeho mladšího bratra nedělá žádný velký dojem.

Je Lionel na sladké? „Ano, Leo miluje čokoládu a *alafajores* (tradiční sušenky plněné karamellem, což je argentinská národní delikatesa – pozn. aut.). Když jedeme do Španělska, vždycky jich s sebou přivezeme celé krabice, takže má dostatečné zásoby.“ Poté Celia vypráví historku o tom, jak jednou malému Leovi trenér slíbil za každý gól jednu sušenku, tak jich v jednom zápase nastřílel hned osm. Aby si pochutnal.

Nad šálkem kávy v baru La Tienda na bulváru San Martín de Rosario mi matka hráče FC Barcelona s dresem č. 10 vášnivě vypráví o svém synovi, kterého zná celý svět. Černé vlasy, jemný úsměv a nezaměnitelné rysy tváře, připomínající Lea (byť ona se směje a tvrdí, že se její syn podobá spíš otci). Celia Maria Cuccittini Oliveira de Messi-ová má měkký, příjemný hlas. Když vypráví, často kouká na sestru Marcelu, která sedí naproti. Nejmladší z dcer rodiny Cuccittiniů Marcela je totiž matkou fotbalistů: Maximiliano (26) hraje za Flamengo v Brazílii, Emanuel (22) hraje od února 2011 jako záložník za Gironu ve druhé španělské lize, nejmladší třináctiletý Bruno chodí do fotbalové školy Renata Cesariniho, kterou kdysi navštěvovali takoví hráči jako Redondo nebo Santiago Solari. Marcela Cuccittini de Biancucchi-ová je Leovou kmotrou a nejoblíbenější tetou. Když je Leo v Rosariu, právě v jejím domě tráví nejvíc volného času. „Musíme tam za ním chodit nebo volat, co s ním je. Samozřejmě, moje sestra jej rozmazuje,“ říká Celia. „A když je doma Emanuel, ti dva jsou nerozluční.“ Od dětství si bez oddechu spolu kopali míčem. „Vždycky jich bylo pět: moji tři, Matías, Rodrigo a Leo, a dva sestřini – Maximiliano a Emanuel. V neděli jsme před obědem chodili k sestře a kluci vždycky hrávali na ulici,“ vzpomíná Celia. „Byly to divoké hry, jednou fotbal, jednou fotbal s tenisovým míčkem. Často končily Leovým pláčem, protože buď prohrál, anebo jej jeden z těch starších nějak obehral.“

„Právě nedávno mi můj Maxi připomněl, jak si hrávali,“ připomíná se Marcela. „A řekl mi, že pokud se znovu jednou všichni potkají v rodném Rosariu, chtěl by hrát jako za starých časů – Messiové proti Biancucchiům.“

A tak se ve vzpomínkách dostáváme k babičce Celi, k jejímu skvělému jídlu, k cukrářským výrobkům, k nedělním rodinným setkáním a k vášni k fotbalu. „Byla to ona, kdo jezdíval s dětmi na tréninky. Byla to ona, kdo trvala na tom, aby Leovi dovolili hrát, když na to ještě neměl věk, protože byl nejmladší a nejmenší. On byl totiž,“ tvrdí Celia „vždycky malý. Trenéři se obávali, že jej protihráči zadupou do země, že jej zraní, ale babička Celia trvala na svém: Přihrajte to Lionelovi, přihrajte to tomu malému chlapci, protože on umí střílet góly. A byla to ona, kdo nás přesvědčil, abychom mu koupili kopačky. Je smutné, že jej dnes nemůže vidět. Umřela, když bylo Leovi deset, ale kdo ví, možná tam nahoře někde sedí a sleduje, kým se stal, a je šťastná za svého vnuka, kterého měla moc ráda.“

Jenže jak začal hrát Leo fotbal? Kdo jej to naučil? Odkud se v něm vzal takový talent? Je to otázka genů? „Já nevím, možná od otce, možná od bratrů, možná i od bratránků. My jsme v naší rodině fotbal vždycky milovali. Já jsem také velký fanoušek. Kdo je můj idol? Maradona. Jeho kariéra, jeho góly, sledovala jsem jej s velkým zaujetím. Na hřišti to byl barbar. Když jsem se s ním potkala, řekla jsem mu: Doufám, že můj syn bude jednoho dne velkým fotbalistou a vy jej budete trénovat. A hele, co se nestalo... Maradona je dnes trenérem národního mužstva.“

Následuje pauza ve vyprávění příběhu, na stole v restauraci zazvoní mobil. Celia se omluví a poodejde, aby přijala hovor. Marcela se mezitím vrátí k tématu mladého Lea: „Byl úžasný, nebylo mu ani jedenáct let, ale uměl ovládat míč jako nikdo jiný. Miloval jej a nikdy nepřestal. Střílel na naši vstupní bránu ostošest, až jej sousedé napomínali, aby se trochu krotil.“

Celia složí mobil a souhlasně přikyvuje. „Nejhorším trestem pro něj byl zákaz tréninku. „Ne, maminko, prosím, už budu hodnej, neboj se. Slibuju... dovol mi hrát,“ žadonil, dokud mě nezlomil. Leo nebyl temperamentní dítě, ale ani líný, vždycky to byl hodný kluk, tichý a plachý, jako dnes.“

Doopravdy? „Ano, doopravdy. Sláva mu nepopletla hlavu. Když přijede domů do Rosaria, vždycky si chce vyrazit s bratrancem Emanuele-

lem na náš bulvár San Martín. Když mu řekneme, že to není možné, protože hned jak by jej tady místní lidé viděli, vypukla by hysterie a nedostal by se dál ani na dva kroky, to jej rozladí. Nerozumí tomu a zlobí jej to. V Barceloně chodí nakupovat potraviny jen tak v tepláčkách a ve sportovním. Ronaldinho se vždycky předtím důkladně upravil. Ptal se našeho Lea, jestli se nezbláznil, že takhle chodí oblečený mezi lidi. Ale jemu je to jedno. Proto nemá problém fotit se s fanoušky a podepisovat se jim, i když je tak slavný. Někdy večer, když po dlouhé době přijede domů, vejdu k němu do pokoje a lehnu si k němu. Mluvíme spolu, hladím jej po vlasech a napůl žertem mu říkám: ‚Co všechno by dala spousta děvčat za to, aby tady mohla takhle ležet vedle tebe.‘ Udělá grimasu a řekne: ‚Nebud’ hloupá, mami!‘

Na zdi v baru visí dresy argentinských fotbalistů. Je tam i Leův barcelonský, pod oknem, s číslem 30. „Oni tady ani neví, že jsem jeho matka, ačkoliv žijeme v tomto městě,“ poznamenává Celia. Hodně se bojí slávy, protože si uvědomuje riziko, které přichází s postavením celebrity, a má jasné priority ve svém životě i v životě svých dětí. To je všechno fajn, ale jaký je to pocit být matkou hvězdy? „Jsem pyšná, velice pyšná. Otevřu noviny a tam narazím – tady stejně jako ve Španělsku – na článek o něm anebo vidím číslo jeho dresu, případně fotky dětí s jeho dresem... To mě naplňuje hrdostí. Proto se mě dotýká kritika jeho hry, případně falešné informace o jeho životě. Člověka to hluboce raní na duši a bolí, když vám někdo zavolá a říká: viděla jsi tohle, slyšela si támhleto? A Leo? Téměř nechte, co o něm píšou. A jestli si toho všimne, tak se jej to ani netýká. Ale to neznamená, že si neprožil své krušné chvíle. On měl taky své slabé momenty, zejména když byl zraněný, celé měsíce, když to nešlo tak, jak by chtěl. Když se něco takového stane, dvakrát nepřemýšlím, sbalím věci a jedu do Barcelony zjistit, co se děje, chci být u něj a co nejlépe o něj pečovat. Leo byl vždycky klukem, který držel své problémy v sobě, přitom ale byl na svůj věk hodně vyspělý. Vzpomínám si, když jsme zvažovali možnost, že se vrátí do Argentiny. Řekl mi: ‚Mami, neboj se, já tady zůstanu, ty jdi, bůh bude s námi.‘ Měl hodně silnou vůli.“

Poté se Celia vrací k tématu jeho úspěchu, k lidem po obou stranách Atlantiku, kteří z něj blázní. „Nejvíc se mi líbí to, že jej lidi mají rádi,“ říká Celia. „Milují ho, protože, alespoň si myslím, je prostý, skromný, dobrý člověk. Vždycky myslí na druhé, jestli jsou všichni kolem něj v pořádku: jeho rodiče, jeho sourozenci, jeho synovci a neteře, jeho bratrance. Vždycky myslí na svou rodinu. Jistě, jsem jeho matka a matka, když se mluví o jejích dětech, které jsou pro ni to nejdražší, vždycky mluví jen v dobrém. Ale Leo má obrovské srdce.“

Jak vidí matka synovu budoucnost? „Co se týče fotbalu, doufám, že se zapíše do historie tak jako Pelé či Maradona. Doufám, že se dostane velice daleko. Ale nadevše jako matka doufám, že mu Bůh pomůže, aby byl šťastný, že bude mít rodinu, že bude žít svůj život, protože doteď jej vlastně ani nežil. Celý se oddal fotbalu, tělem i duší. Nechodí ven, nedělá věci, které dělají mladí v jeho věku. Proto doufám, že bude mít skvělý život. Zaslouží si ho.“

Nebe za velkým kavárenským oknem potemnělo. Doprava zhoustla: autobusy, rozvrzané dodávky, auta s mraky výfukových plynů, vůz plný odpadků tažený kostnatým koněm, množství lidí směřujících do obchodů nebo na autobusové zastávky. Celia už musí jít domů, čeká tam na ni Maria Sol, nejmladší člen rodiny. Marcela musí vyzvednout Bruna z fotbalové školy. Prší a Celia trvá na tom, že doprovodí své hosty zpátky do centra města. Jde pro auto. Ve dveřích Marcela prohodí několik slov o starostech, které má jako matka – o zraněních, o penězích, které můžou člověku vlézt do hlavy. „Dosud moje děti a Leo neztratili kontakt s realitou. Já, moje rodina a rodina mojí sestry žijeme pořád v tomtéž městě, kde jsme se narodily, v tomtéž domě jako vždy, nepřestěhovaly jsme se do jiného kraje, nechtěly jsme opustit své kořeny a naše děti jsou stejné, jako vždycky byly. Doufám, že tohle se nikdy nezmění. Doufám, že se jim nestane to, že by ztratili sami sebe ve slávě, jako se to stalo mnohým fotbalovým talentům.“

U chodníku zastaví šedý volkswagen, Celia kličkuje ulicemi jižní části Rosaria. Projedeme kolem Leovy staré školy a ona říká: „Nebyl dobrý žák. Byl trochu lajdák.“

U sportovního klubu Tiro Suizo zatočí. Klub založili v roce 1889 emigranti z oblasti Tesina. Dvě děti, příliš zaujaté fotbalovým míčem, si auta vůbec nevšímají.

„Přesně takovýhle byl i Lionel,“ řekne Celia.

Kapitola 2

Garibaldiho nemocnice

24. červen 1987

Krémově-bílá stavba ve stylu 19. století, číslo popisné 1249, stojí na obdélném pozemku ve Visasorově ulici. Je to italská nemocnice, nesoucí jméno revolucionáře Giuseppe Garibaldiho, který má v Rosariu také sochu na Italském náměstí (Plaza de Italia). Je to oblíbená postava, známá také jako „Hrdina dvou světů“, jelikož se v průběhu svého exilu v Jižní Americe zúčastnil mnoha bojů podél řeky Paraná. V této části země zanechaly jeho červené košile stopy všude: například na pojmenování nemocnic v Rosariu a v Buenos Aires, založených politickými exulanty, přívrženci Mazziniho a Garibaldiho, stejně jako odborovými svazy. Nemocniční komplex v Rosariu byl založen 2. října 1892, aby sloužil italské komunitě, která v té době představovala více než 70 % emigrantů, kteří připluli z druhého břehu Atlantiku. A právě tady jednoho dne v šest hodin ráno začíná příběh Lionela Messiho, třetího dítěte rodiny Messiů-Cuccittiniů.

Jeho otcí Jorgemu je devětadvacet let a je šéfem oddělení ocelářské společnosti Acindar v městečku Villa Constitución, vzdáleném asi padesát kilometrů od Rosaria. Celií je sedmadvacet a pracuje v dílně na výrobu magnetů. Poznali se v raném věku ve čtvrti Las Heras, ležící v jižní části města, předtím známé jako Estado de Israel a dnes nesoucí jméno San Martín. Je to čtvrť skromných pracujících lidí. Celiin otec Antonio je opravářem – spravuje lednice, klimatizace a jiná elektrická zařízení. Jeho matka, také Celia, pracovala dlouhá léta jako uklízečka. Jorgeho otec Eusebio si vydělává na živobytí jako stavbař, jeho matka Rosa María je také uklízečka. Jejich domy jsou od sebe vzdáleny stěží

sto metrů. Jako mnoho místních lidí také oni mají italské a španělské předky. Příjmení Messi pochází z italského města Porto Recanati v provincii Macerata, kde se narodil básník Giacomo Leopardi a tenor Beniamino Gigli. Právě odsud koncem 19. století vyrazil Angelo Messi na jedné z mnoha lodí do Ameriky hledat lepší život v novém světě. Podobně jako mnozí jiní emigranti také on cestoval třetí třídou.

Cuccittiniové mají italské kořeny také z otcovy strany. Ačkoliv rodiny původně mířily na vlhké pampy, nakonec se usídlily ve městě.

Rosario leží 305 kilometrů od hlavního města Buenos Aires a je největším městem v provincii Santa Fé. Rozprostírá se na březích řeky Paraná. Vedle řeky vede promenáda Costanera, která končí u mostu Nuestra Señora del Rosario. Ten spojuje město nad řekou a ostrovy s částí zvanou Victoria. Řeka Paraná byla vždycky důležitou obchodní spojnici: vyváželo se tudy množství zemědělských produktů do celého Mercosuru (Společný trh jihu – španělsky *Mercado Común del Sur* – je regionální obchodní dohoda mezi jihoamerickými zeměmi Brazílií, Argentinou, Uruguayí, Venezuelou a Paraguayí – pozn. překl.), tedy zejména sóji, která přinesla do oblasti bohatství a změnila urbanistický charakter země. Kolem řeky vyrostly nové budovy, mrakodrapy a úžasné vily, stejně jako pláže s jemným pískem. Přitom Rosario zůstává vlasteneckým městem *par excellence*. Pod piedestalem pomníku vlajky, postaveném ve starém sovětském stylu, pózuje skupiny školáků v bílém oblečení. Památník byl odhalen v roce 1957 přesně na místě, kde generál Manuel Belgrano nařídil 27. února 1812 poprvé vyvěsit argentinskou národní vlajku.

Rosario je městem vnuků emigrantů a vesnických chatrčí. Ale zanechme příběhů emigrantů, směsí kultur, jazyků a tradic, kterými se hemží celá Argentina, a vraťme se k Jorgemu a Celii, kteří se do sebe zamilovali a začali spolu chodit už v raném věku.

Vzali se 17. června 1978 v kostele Corazón de María. Země se právě zmítala v šilenství mistrovství světa. Novomanželé, kteří tráví líbáanky v městečku Bariloche, si nenechají ujít zápas Argentina – Brazílie, který se hraje právě v Rosariu. Zápas skončil remízou 0:0. Osm dnů poté na

stadionu Monumental klubu River Plate v Buenos Aires bílo-modrý argentinský národní tým, přezdívaný v Argentině Albicelestes (v doslovném překladu „bílý a bleděmodří“, v praxi překládáno jako nebesky modří) poráží Nizozemsko 3:1 a stává se světovým šampionem. Jedenáctka ve složení Fillol, Olguín, Galván, Passarella, Tarantini, Ardiles, Gallego, Ortiz, Bertoni, Luque a Kempes dává jakoby zapomenout na období vojenské diktatury, oficiálně označované jako Proceso de Reorganización (něco jako „normalizační proces“, známý také z dob Československa – pozn. překl.), na mrtvé disidenty, na „zmizelé“ (beze stop se v tomto období ztratilo víc než třicet tisíc lidí), na mučení a krutou, krvavou vojenskou hrůzovládu diktatury generála Jorgeho Rafaela Videly, která začala 24. března 1976 odstraněním prezidentky Isabely Peronové. Na ulicích Buenos Aires můžete dodnes vidět nápisy „Inmundo mundial“ – t. j. špinavé mistrovství světa – namalované pod zeleným fotbalovým trávníkem a s datem „1978“.

Dva roky po státním převratu vládne v zemi stále teror, ale život pokračuje dál. Celia s Jorgem se stávají rodiči: 9. února 1980 se narodí Rodrigo Martín. 25. června 1982, v jedné z nejtemnějších hodin v historii země, se narodí jejich druhý syn Matías Horacio. Jedenáct dnů předtím skončila válka o Falklandské ostrovy. Argentina prohrála a počítá své ztráty – 649 životů a víc než tisíc zraněných, k nimž je zapotřebí připočítat všechny, kteří nezapomenou na ty dva a půl měsíce, osvětlované ohněm. Mladí, nezkušení a špatně vyzbrojení muži – dobrovolníci pod vlivem laciného patriotismu – se pustili do boje o znovudobytí Falklandských ostrovů, okupovaných Velkou Británií už od dávné doby v roce 1833. Operace Rosario, což bylo kódové označení klíčové argentinské invaze, vedené generálem Leopoldem Galtierim 2. dubna 1982, byla zorganizovaná vojenskou juntou jako marný pokus odvrátit pozornost od katastrofálních výsledků jejího hospodářského programu, zavedeného v 80. letech – od politiky, která přivedla zemi k devadesátiprocentní inflaci, k recesi ve všech oblastech hospodářství, ke vzrůstu venkovní zadluženosti soukromých společností i státu, k devalvaci platů a zejména k progresivnímu ochuzení

střední třídy (co je charakteristické pro historii Argentiny v porovnání s ostatními latinskoamerickými zeměmi). Válka měla dát zapomenout na dramata minulosti a omámit lidi vlnou patriotismu. Jenže Galtieri nebyl připravený na Železnou lady, jak přezdívali britskou premiérku Margaret Thatcherovou, ani na sílu britské armády.

Britské vojsko za pár týdnů rozdrtilo argentinskou armádu, což do roka vedlo ke katastrofálnímu pádu vojenské junty a k vítězství demokracie. Jenže znovuzískání Malvín – což je argentinské označení pro Falklandské ostrovy – je trvale přítomným požadavkem: v Rosariu byl v Parque Nacional de la Bandera (doslovně: Národní park vlajky) odhalen památník na počest „hrdinů, kteří žijí na Malvínských ostrovech“. V argentinské ústavě z roku 1994 stojí, že získání tohoto území je cílem, kterého se země nikdy nesmí vzdát. V roce 1983 vítězí ve volbách Raúl Alfonsín, jeden z mála politiků, kteří si dokázali udržet distanc od vojáků, jejichž jediným cílem bylo válkou posílit vlastní diktaturu.

O čtyři roky později, když Celia očekávala své třetí dítě, byla situace nadále dramatická. Na Svatý týden (Semana Santa) v roce 1987 se Argentina ocitla na pokraji občanské války. Mladí armádní důstojníci zvaní *carapinatas* (t. j. pomalované tváře) povstali pod vedením plukovníka Alda Rica proti vládě a žádali ukončení soudních procesů s lidmi, kteří porušovali lidská práva v době vojenského režimu. Vojenští velitelé se odmítali podřídit prezidentovi. Lidí vyšli do ulic bránit demokracii. Odborová organizace CGT (Confederación General de Trabajo) vyhlásila generální stávkou. 30. dubna vystoupil prezident Raúl Alfonsín před shromážděním na Mayském náměstí (Plaza de Mayo), kde vyhlásil: „Dům je uklizený, klidné velikonoční svátky.“ Tato věta vešla do historie, protože nic nebylo v dané chvíli vzdálenější pravdě. Prezident neměl na armádu žádný vliv a musel s *carapinatas* jednat a zaručit jim ukončení soudních procesů. Zákon zvaný Obediencia Debida (zákon o podřízenosti) vyjímal důstojníky a jejich podřízené z trestů za barbarství, jehož se dopustili a za něž byli zodpovědní. Ve smyslu tohoto zákona tak podléhali pouze svým bezpro-

středním nadřazeným. Zákon vešel v platnost 23. června 1987, v ten-
týž den, kdy byla Celia přijata na porodní oddělení Garibaldiho ne-
mocnice. Její dva synové, sedmiletý Rodrigo a pětiletý Matías, zůstali
doma s babičkou, zatímco Jorge odvezl Celii do nemocnice. Po dvou
chlapečích by chtěli holčičku, ale chromozomy rozhodly, že to bude
další kluk. Těhotenství proběhlo bez problémů. Komplikace však na-
staly v posledních hodinách před porodem. Gynekolog Norberto
Odetto diagnostikoval vážné ohrožení plodu, a proto se rozhodl porod
vyvolat uměle, aby dítě nemělo trvalé následky. Jorge si dodneška pa-
matuje na hrůzu těch chvil a paniku, kterou cítil, když mu doktor řekl,
že bude zřejmě nucen použít porodní kleště, ale že se pokusí udělat
všechno proto, aby je použít nemusel. Jorgeho totiž stejně jako spoustu
jiných rodičů znepokojovaly různé hororové historky, které zaslechl
o porodních kleštích a deformacích a trvalých poškozeních dětí, které
se narodily při jejich použití. Nakonec však kleště nebyly zapotřebí:
pár minut před šestou ráno se narodil Lionel Andrés Messi, tři kila
a 47 centimetrů, červený jako rajče a s jedním uchem přeloženým
napůl, právě kvůli uměle vyvolanému porodu. Byla to však anomálie,
která se podobně jako v případě mnoha jiných dětí v průběhu několika
hodin ztratila. Po hodinách strachu přichází štěstí: nový přírůstek je
trochu růžový, ale zdravý.

Mimo budovu nemocnice je však situace mnohem méně klidná. Ve
městě vybuchuje bomba a po ní další ve Villa Constituciónu, kde pra-
cuje Jorge. Celkem dojde v důsledku zavedení zákona o podřízenosti
k patnácti bombovým útokům. Nejsou však oběti na životech, pouze
materiální škody. Ale bomby odhalují fakt, že země je rozdělená, ovlá-
daná vojenskou silou a v hluboké hospodářské krizi. Ministr vnitřního
obchodu vyhláší zvyšování cen základních potravin: ceny mléka
a vajec vzrostou až o devět procent, cukru a kukuřice o dvanáct, elek-
triny o deset a benzínu o osm procent – což bylo pro příslušníky děl-
nické třídy Messiovy a Cuccittiniovy poměrně hodně, ač se mohli
spolehnout na dva příjmy a na to, že měli vlastní pozemky. Jorge s po-
mocí svého otce Eusebia postavil po víkendech dům na rodinném po-

zemku ve čtvrti Las Heras s rozlohou tři sta čtverečních metrů. Byla to dvoupatrová cihlová stavba se zadním dvorem, kde si mohly hrát děti. Lionel sem přivázejí 26. června, kdy jej společně s matkou propustili z nemocnice.

O šest měsíců později vznikne fotografie, kterou je možné vidět v rodinném albu: buclatý, vysmátý klučik sedí na rodičovské posteli, na sobě má malé modré kalhoty a bílé triko. Jako desetiměsíční začne běhat za svými staršími bratry. A dochází k prvnímu zranění. Chlapec vychází – kdo ví, proč? – z domu. Možná si chce hrát s dětmi na ulici, která ještě není vyasfaltovaná, a proto po ní nejezdí moc aut. Kolem však projíždí nějaký cyklista, a ten malého kluka srazí. Leo se srdceryvně rozpláče: všichni dospělí vyletí z domu na ulici. Zdá se však, že kromě polekání se chlapci nic vážného nestalo. V noci si však začne stěžovat a oteče mu levá ruka. Jedou s ním do nemocnice – je to zlomenina loketní kosti. Musí do sádry. Za pár týdnů už je kluk fit. Přicházejí první narozeniny a tety a strýcové mu koupí fotbalový dres klubu Newell's Old Boys, jehož fanouškem se má v budoucnosti chlapec stát. Ale to je ještě příliš brzy. Jako tříletý si Leo radši hraje s obrázkovými kartami a s mnohem menšími míčky, přesněji hliněnými kuličkami. Obehraje spoustu protihráčů a má jich vždycky plnou kapsu. Ať ve školce nebo ve škole, vždycky si na ně najde čas. Jako čtyřletý dostane od rodičů bílo-červený míč. To je pravděpodobně ta chvíle, kdy vznikne onen osudový vztah. Jednoho dne Leo všechny překvapí. Otec hraje s jeho bratry na ulici fotbal a Leo se poprvé rozhodne přidat se k nim. Do té doby dával vždycky přednost hliněným kuličkám – tentokrát ale ne. „Byli jsme úplně pať, co to vlastně dělá,“ říká otec Jorge. „Nikdy předtím s námi nechtěl hrát.“

Kapitola 3

Nejmenší ze všech

Jednoho letního odpoledne roku 1992

Fotbalové hřiště v Grandoliho centru je téměř holé. Je to vlastně kus země s několika trsy trávy u postranní čáry. Branky jsou v děsivém stavu, stejně jako plot a budovy, v nichž jsou sprchy a šatny. Ani celá čtvrt na tom není o moc lépe, na každé křižovatce podél Gutiérrezovy ulice jsou samé provizorní myčky aut, prodejci ojetých pneumatik, nápisy „Vykupujeme železo“, tedy vlastně šrot, a je tam dokonce i kartónová reklama s nabídkou na stříhání psů. Vzádu se tyčí věžáky, které vypadají opuštěně, ale ve kterých stále žijí lidé, dále nízké malé domky, které už dávno ztratily svůj starý šarm, v dírách v asfaltu roste plevel, v parnu je cítit pach levného jídla, muži a stará generace nemají co na práci, děti se vozí na kolech, která jsou jim příliš malá. „Lidé se tady nezměnili,“ říká ten nejstarší z nejstarších a dodává: „V noci se člověk bojí vyjít na ulici.“ Nastěhovali se sem kdejakí delikventi.

Ve tři odpoledne tady stěží potkáte živou duši. Fotbalové hřiště je prázdné. Děti ze sousední školy, které chodí sportovat do Centra tělesné výchovy Abanderada Mariana Grandoliho č. 8 (pojmenovaného na počest dobrovolníka, který ve válce v roce 1866 položil život za vlast), už odešly a fotbalisti se tu objeví až kolem páté. Je tady pouze učitel v bílém triku, v modré teplákové soupravě a v teniskách. Ukazuje na sto padesát metrů vzdálený dům *señora* Aparicia, prvního trenéra Lionela Messiho.

Aparicio otvírá dveře mokřýma rukama – právě připravuje jídlo pro svoji slepou manželku Claudii. Ale zve hosty dovnitř a sám se pohodlně usadí. Ve střídme zařízeném obývacím, jemuž dominuje starý

televizor, jsou čtyři křesla, obrovský bílý pes a ve vzduchu typický plísňovitý zápach. Salvadoru Ricardovi Apariciovi je osmasedmdesát let, má čtyři děti, osm vnuků a vnuček a čtyři pravnoučata. Má unavenou bledou tvář s úzkými fousy. Tělo má zkroucené jako ostnatý drát, hlas i ruce se mu chvějí. Celý život pracoval u železnice. Jako mladík hrával ve dresu č. 4 za Club Fortín a před třiceti lety trénoval děti v Grandoliho centru.

Jeho rukama prošly stovky a stovky dětí včetně Leových bratrů Rodriga a Matíase. Nejstarší Messi byl rychlý a silový střední útočník, ten druhý hrával v obraně. Babička Celia je vodila na tréninky každé úterý a čtvrtek. Jednoho letního odpoledne přivedla také Lea.

„Potřeboval jsem ještě jedno dítě na doplnění mužstva dětí narozených v roce 1986. Čekal jsem na něj s dresem v ruce, zatímco ostatní se rozcvičovali. Ale ten kluk nepřišel. Vtom jsem si všiml drobného klučička, který si vedle kopal s míčem. Už byl nejvyšší čas... A tak jsem si řekl: Dopříc, nevím sice, jestli ten kluk umí hrát, ale co už... Šel jsem za jeho babičkou, která byla vážně zamilovaná do fotbalu a řekl jí: ‚Půjčte mi toho svého kluka.‘ Ona ho už předtím chtěla vidět na hřišti a stále na mě dorážela, abych ho vyzkoušel. Přesvědčovala mě, že ten malý kluk má talent. Ale jeho matka nebo teta, to už si nepamatuju, byly proti tomu: ‚Je tak malý a ostatní tak velcí.‘ A tak jsem ji ujistil, že na kluka dohlédnu. Kdyby někdo náhodou po něm šel, zastavím zápas a stáhnou ho.“

Tohle je tedy interpretace seňora Aparicia. Ale rodina Messiů a Cucittiniů má jinou verzi této historky: „To Celia přinutila Apu zařadit Lea do týmu, když mu chyběl jeden hráč. Jemu se to nelíbilo, protože kluk byl příliš malý. Ale jeho babička trvala na svém: ‚Jen ho pěkně nechej a uvidíš, co ten chlapeček umí.‘ A Apa řekl: ‚No tak dobře, ale dám jej k postranní čáře, protože když se rozpláče, můžete si jej odsud vzít.“

Co se však stalo poté, na tom se obě strany shodují. Nechme mluvit starého kouče: „No... tak jsem mu dal dres a on si jej oblékl. Přišel k němu první míč, podíval se na něj a... nic.“

Don Apa, jako jej tady oslovují, vstane z křesla a napodobuje výraz tváře malého Messiho. Poté si znovu sedne do křesla a pokračuje: „On je totiž levák, a proto netrefil. Druhý míč mu však přišel na levačku, zablokoval si jej a poté přešel jednoho protihráče, poté druhého a dalšího. Řvu na něj: ‚Vystřel, vystřel!‘ Byl celý vyplašený, že jej někdo zraní, ale pokračoval dál a dál. Už si sice nepamatuju, jestli dal gól, ale něco takového jsem do té doby nikdy neviděl. Řekl jsem mu: ‚Něco takového se nestává.‘ A už jsem jej opravdu nikdy nestáhl.“

Señor Aparicio zmizí ve vedlejší místnosti a vrací se zpátky s plastovým pytlíkem. Poté se prohrabuje ve vzpomínkách na svůj život. Konečně najde tu fotografii: zelené fotbalové hřiště, množství dětí v červených dresech a přímo před mladě vypadajícím Apariciem stojí ten nejmenší ze všech: bílé trenýrky má téměř pod pažemi, dres je příliš velký, ve tváři vážný výraz, nohy do O. To je Lionel: vypadá jako ptáček, jako blecha, jak mu někdy přezdíval bratr Rodrigo.

„Narodil se v roce 1987 a hrál za mužstvo ročníku 1986. Byl postavou nejmenší a zároveň nejmladší, ale opravdu obstál. Šli po něm opravdu tvrdě, ale byl to mimořádný hráč s nadpřirozeným talentem. Narodil se jako fotbalista. Lidé se sbíhali na jeho zápasy. Když dostal míč, byl konec. Byl neuvěřitelný, neuměli jej zastavit. Dával čtyři, pět gólů za zápas. Jeden dal týmu Club de Amanecer, což bylo takové mužstvo z reklamy. Pamatuju si jako dnes: přešel přes všechny včetně brankáře. Jaký byl jeho herní styl? Takový jako dnes – byl to volný hráč. A jaký byl jako dítě? Vážný, vždycky stál tiše u své babičky. Nikdy si nestěžoval. Když jej občas nabrali, tak si i pobřečel, ale potom vstal a válel dál. Proto se s každým hádám a bráním jej, když tvrdí, že je sobec a není zase bůhvíjaký, případně že je nenažraný.“

Z vedlejšího pokoje se ozve manželka seňora Aparicia: starý trenér na chvíli odejde a poté se vrací s další várkou vzpomínek.

Mluví o videopásku, který nemůže najít. Má na něm být několik zápasů zázračného dítěte. „Ukazoval jsem jiným dětem, co všechno se dá dělat s míčem na noze.“ Je tam záznam, když byl u Lea na náv-

štěvě při jeho prvním návratu ze Španělska. „Když mě tam uviděli, bylo to jako v blázinci. Odešel jsem ráno a vrátil jsem se druhý den. Celou dobu jsme drmolili o fotbale a o tom, jaké to je ve Španělsku.“ Anebo záznam party, kterou zorganizovali lidé ze sousedství na Lionelovu počest. Chtěli mu osobně odevzdat na Grandoliho hřišti plaketu, ale nakonec Leo nemohl přijít. Později zavolal a řekl: „Děkuji, možná příště.“

Starý fotbalový učitel v sobě nenosí žádnou trpkost, naopak, mluví o malém klukovi, kterého před tolika lety vedl, s velikým zaujetím.

„Když jsem viděl v televizi jeho první gól v dresu Barcelony, začal jsem brečet. Moje dcera Genoveva, která byla ve vedlejší pokojí, se mě zeptala: ‚Co se stalo, táto?‘ ‚Nic,‘ odpověděl jsem, ‚jen jsem dojatý.‘“

Poté Aparicio vytahuje z pytlíku další vzácnost. Je to fotka malého blondatého kluka v příliš velkém dresu a s krátkýma nohama – v ruce drží svou úplně první trofej. Je skoro tak velká jako on sám.

Leovi ještě není ani pět let a už si v Grandoliho centru začíná vychutnávat góly a úspěch. Má štěstí také v tom, že i druhý rok jej vede jeho starý trenér. Jorge přijímá nabídku ředitele klubu a přebírá vedení dětského mužstva ročník 1987. První zápas hrají proti Alfi a poté následuje mnoho duelů s mužstvy z celého města. Všechny vyhrávají. „Když všechno, tak všechno: šampionát, turnaje, přáteláky...“ vzpomíná Jorge Messi s větší hrdostí jako otec než jako trenér.

Ale vedle fotbalu nastal i čas na školu. Leo začne navštěvovat základní školu č. 66 v Las Heras na Buenosaireské ulici č. 4800. Do školy jej vodí buď matka Celia, nebo teta Marcela, případně sousedka Silvia Arellanová, matka Cintie, Leovy nejlepší přítelkyně. Chodí pěšky buď křížem přes volné prostranství anebo vedle fotbalových hřišť v kasárnách 121. komunikačního batalionu. Netrvá to ani deset minut a jsou na místě.

Když přicházíme ke vchodu, vidíme nejmenší třídu zaujatou kreslením. Dva kluci mají na sobě dres s Messiho jménem. V obrovitém

pavilonu hraje několik dětí v bílých školních uniformách s úžasným zaujetím zápas. Žádné góly nepadají, chybí jim totiž míč: hrají s koulí hnědého papíru, přelepenou izolační páskou. Pohybují se svižně, přičemž příliš nedbají na drsný podklad z šedého šterku – kličkují, dělají finty, driblují. Je mezi nimi Bruno Biancucchi, Leův bratranec. Je celý zpocený a červený od námahy, vlasy černé jako uhel se mu lepí na tváře, na uchu má pružovanou bílo-růžovou náušnici. Jeho parťáci brzy zjistí, že je nejlepší. Novináři už popsali poměrně hodně článků o tom, že z něj vyrostle Leův nástupce. Jeho trenéři tvrdí, že má opravdu dobrý pohyb a stejný talent jako jeho slavný bratranec. A že je podobně jako Leo plachým klukem. Jediné, co svému bratranci závidí, je jeho iniciativa a schopnost střílet góly. Bruno je také útočník a chtěl by jednou obléknout dres Barcy.

Obstoupí nás kupa dětí. Všichni chtějí něco říct o klukovi, který chodil do jejich školy před několika lety. Jedenáctiletý Pablo má ve všem jasno: „Na co sáhne, v tom je nejlepší na světě. Je lepší než Maradona. Nejvíc se mi líbí jeho rychlost, je úžasný.“ Devítiletý Agustín však má problém, který trápí mnoho jeho krajanů: „Maradona začínal v národní juniorce. Ale Messi v Barce.“ Nepochybně, Barcelona je odsud příliš daleko. Postupně se k nám přidávají i děvčata, které se zpočátku zdráhala. Jejich názory jsou rozdílné. Jedny tvrdí, že Leo je fేశák, druhé namítají, že je příliš malý.

Je přestávka a pod prastarým popraskaným stromem se malí školáci pustí do dalšího zápasu. Leo byl zvyklý honit kolem tohoto obrovitého stromu papírové nebo plastové míče. Jeho nejhezčí vzpomínkou na tyto roky jsou přesně tyhle zápasy s čímkoliv, co se jim připletlo pod nohy. Nemá problém připustit, že učení mu příliš nevonělo.

Jeho učitelka od první do třetí třídy Mónica Dóminová to potvrzuje: „Ne, Leo opravdu nebyl nejlepší žák, vykazoval průměrné výsledky. Zezačátku měl problémy se čtením, tak jsem jeho matce poradila, ať jej vezme k logopedovi. V ostatních předmětech se krok po kroku zlepšoval, i když nedosáhl pronikavých úspěchů. Bylo to tiché dítě, milé

a plaché, jedno z nejplašších, jaké jsem za celou svojí učitelskou kariéru měla. Když jej člověk přímo neoslovil, seděl v lavici na samém konci třídy tiše jako pěna. Ale soutěžil se staršími dětmi, aby mohl hrát na žákovských turnajích v Rosariu. Byl dobrý, to jistě, vyhrával trofeje a medaile, ale nikdy jsem jej neslyšela, že by se chvástal, jak dobře hrál a kolik vstřelil gólů.“

Takový jako vždycky

Rozhovor se Cintií Arellanovou

Má jasně modré oči, souměrnou tvář a štíhlou postavu. Bude učitelkou zdravotně postižených dětí. Ještě několik zkoušek a bude promovat. Žije v Ibáñezově ulici č. 510, ve skromném domě, kde přátelsky vítá hosty. Černý pes vrtí ocasem a zkoumavě si prohlíží příchozí, než vyjde z obývacího pokoje na dvůr, který sousedí se dvorem Messiových. Cintia byla odjakživa Leovou kamarádkou. „Naše matky byla něco jako ,těhotné sestry‘,“ říká. Její matka Silvie Arellanová otěhotněla zhruba ve stejném čase jako Leova matka Celia. „Potkávaly jsme se,“ vysvětluje Silvia. „Chodily jsme spolu na nákupy, mluvily o budoucnosti našich dětí. Já jsem čekala své první dítě. Byly jsme dobré přítelkyně.“ Silvia klade na stůl sklenici se sodovkou a odchází. Přenechá místo své nejstarší, dvaadvacetileté dceři, která kamarádila s Leem od jeslí přes mateřskou školu až po základní školu. Vždycky spolu chodili do školy a ze školy, společně se učili, slavili narozeniny a hráli fotbal.

Jaký byl Leo, když byl malý?

„Bylo to typické plaché dítě, které toho moc nenamluvilo. Změnil se pouze tehdy, když se jednalo o fotbal. Vzpomínám si, jak se kapitáni mužstev o přestávce ve škole obvykle pohádali při výběru hráčů, protože všichni chtěli hrát s Leem, který dával nejvíc gólů. S ním byla jistota, že vyhraje. Fotbal byl jeho vášní. Mnohokrát kvůli zápasu nebo tréninku ani nepřišel na oslavu narozenin.“

Jaký byl ve škole?

„Říkali jsme mu Piqui (t. j. Drobek), protože z nás byl nejmenší. Neměl rád jazyky ani matiku. Byl dobrý na tělocvik a výtvarnou výchovu.“

Prý jste mu pomáhala...

„Ano, někdy... Na písemkách sedával za mnou, a když něco nevěděl, tak se mě zeptal. Když se učitelka nedívala, dala jsem mu pravítko nebo gumu, kde byly napsány odpovědi. A odpoledne jsme si často spolu dělali domácí úkoly.“

Poté jste se na střední škole museli rozloučit, Leo odjel do Barcelony...

„Všichni jsme v to letní poledne brečeli, když odjížděl s rodinou do Španělska. Nechtěla jsem věřit, že ztrácím nejlepšího kamaráda. Když jsme spolu telefonovali, bylo to hodně dojemné. Měla jsem pocit, že život Evropě snáší velmi těžce. Ale když přijel domů a promluvíli jsme si, tak jsem zjistila, že to pro něj byla velmi významná zkušenost. Bylo to náročné pro jeho rodinu, Celia s Mariou Sol se dokonce vrátily domů. Řekl mi, že se dokázal integrovat proto, že tam byli další kluci v jeho věku, kteří přijeli hrát fotbal. To pro něj byla zásadní věc. Chtěl být fotbalistou, a to se mu povedlo.“

Cintia vstává a vrací se se složkou plnou fotografií a novinových výstřižků. Na jedné fotce jsou s Leem jako děti: Leo s dudlíkem a modrým bryndákem, za nimi velká panenka, oblečená jako nevěsta. Vedle něj Cintia v plenkách a s copánky. Poté je tam třídní fotka z jeslí z roku 1992, kde jsou všichni v modrém stejnokroji. Dále obrázek z karnevalu, on jako policajt v helmě, s nalepenými fousy, ona s obrovskými brýlemi a v bílých šatech. Následuje spousta novinových článků: „Nový Maradona“, „Čekání na Messiáše“, „Ze které planety přichází?“, až se dostáváme k titulům z července 2005, tedy k vítězství Argentiny na mistrovství světa hráčů do 20 let.

„Zorganizovala jsem společně s ostatními tady v sousedství party. Obešli jsme všechny rodiny, aby přispěly na konfety, ohňostroj a barvy.